

Quicksan flora en fauna
Basisschool de Ganzenhof te Giessen

Quickscan flora en fauna

Basisschool de Ganzenhof te Giessen

Opdrachtgever : Gemeente Woudrichem
Postbus 6
4285 ZG WOUDRICHEM

Projectnummer : 20170265

Status rapport / versie nr. : Definitief 01

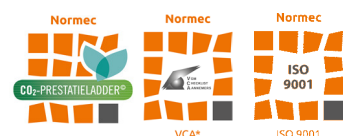
Datum : 14 maart 2018

Opgesteld door : Veldwerk: E.W.A. Janssen (Ekoza)

Gecontroleerd door : ing G. Moret.

Voor akkoord : ing. G. Moret Paraaf : _____

Versie nr.	Datum	Omschrijving	Opgesteld door	Gecontroleerd door
D01	14-03-2018	Quicscan flora en fauna	EJ	GM

INHOUD	blz.	
1	INLEIDING	3
1.1	Aanleiding en doelstelling	3
1.2	Leeswijzer	3
2	WETTELIJK KADER	4
2.1	Inleiding	4
2.2	Natura 2000-gebieden	4
2.3	Programmatische Aanpak Stikstof	4
2.4	Soorten	5
2.5	Houtopstanden	7
2.6	Natuurnetwerk Nederland	7
3	GEBIEDSBESCHRIJVING	8
3.1	Huidge situatie	8
3.2	Voorgenomen ingreep	9
4	ONDERZOEKSMETHODE	10
4.1	Bronnenonderzoek	10
4.2	Veldonderzoek	10
4.3	Uitwerking en rapportage	10
4.3.1	Oriëntatiefase toets Wet natuurbescherming: gebiedsbescherming	10
4.3.2	Natuurnetwerk Nederland	11
4.3.3	Toetsing aan de Wet natuurbescherming: soortenbescherming	11
5	RESULTATEN	12
5.1	Gebiedsbescherming	12
5.1.1	Natura 2000-gebieden	12
5.2	Natuurnetwerk Nederland	13
5.3	Soortenbescherming	14
5.3.1	Grondgebonden zoogdieren	14
5.3.2	Vleermuizen	15
5.3.3	Vogels	16
5.3.4	Reptielen, amfibieën en vissen	18
5.3.5	Flora	18
5.3.6	Ongewervelden	19
6	CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	20
6.1	Gebiedsbescherming	20
6.2	Soortenbescherming	20

Quickscan flora en fauna
Gemeente Woudrichem
Basisschool de Ganzenhof te Giessen

20170265
maart 2018
blad 2

6.2.1	Grondgebonden zoogdieren	20
6.2.2	Vleermuizen	20
6.2.3	Vogels	20
6.2.4	Reptielen, amfibieën en vissen	21
6.2.5	Flora	21
6.2.6	Ongewervelden	21
7	BRONNEN	22
7.1	Literatuur	22
7.2	Websites	22

BIJLAGEN

- 1 Foto's veldinventarisatie 6 februari 2018

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doelstelling

Basisschool De Ganzenhof aan de Twee Zalmestraat 5a te Giessen zal worden gesloopt om ruimte te maken voor nieuwbouw.

Eén van de haalbaarheidsstudies die voor deze ingreep dient te worden uitgevoerd is toetsing aan de natuurwet- en regelgeving. Het plangebied en de groene omgeving kunnen als leefomgeving dienen voor verschillende diersoorten of als groeiplek van plantensoorten. Veel dieren en planten zijn middels de Wet natuurbescherming beschermd. Om inzichtelijk te krijgen of voor het uitvoeren van de werkzaamheden een ontheffing nodig is in het kader van deze wet, is het noodzakelijk om te weten of er beschermde dieren en/of planten in of vlakbij het plangebied voorkomen.

Mogelijk liggen er beschermde natuurgebieden in de directe omgeving van de terreinen waarop de ingreep effect kan hebben. Dit is eveneens van belang te weten in verband met de Wet natuurbescherming.

De voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van een quickscan. Het betreft een beoordeling van de huidige en potentiële aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren op de onderzoekslocatie en de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten en gebieden. De quickscan vindt plaats op grond van bronnen-onderzoek en een terreinbezoek. Tijdens het terreinbezoek wordt een inschatting gemaakt welke soorten voor kunnen komen en welke soorten op voorhand uit te sluiten zijn.

Deze quickscan is een momentopname en kan slechts in beperkte mate uitsluitel geven over de afwezigheid van soorten. Dit onderzoek betreft geen volledige veldinventarisatie. Mochten er effecten te verwachten zijn van de werkzaamheden op beschermde soorten die mogelijk aanwezig zijn, dan wordt een nader onderzoek geadviseerd.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staat het wettelijke kader uiteengezet, waaraan getoetst dient te worden. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het onderzoeksgebied en de voorgenomen ingrepen. Hoofdstuk 4 geeft een korte beschrijving van de onderzoeksmethode. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van het onderzoek besproken. Tenslotte worden in hoofdstuk 6 de conclusies en aanbevelingen gegeven.

2 WETTELIJK KADER

2.1 Inleiding

Sinds 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. Het bevoegd gezag komt bij de provincies te liggen. De Rijksoverheid (RVO) blijft verantwoordelijk voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij etc.

De Wet natuurbescherming is gericht op de bescherming van:

- Natura 2000-gebieden;
- Soorten;
- Houtopstanden.

2.2 Natura 2000-gebieden

De basis voor Natura 2000 zijn de Europese Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Deze natuurbeschermingsrichtlijnen hebben naast de bescherming van specifieke flora en fauna eveneens als doel om de leefgebieden van deze soorten te behouden, te herstellen of uit te breiden.

In Nederland zijn 164 gebieden als Natura 2000-gebied aangewezen door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Door de toenmalige Minister van LNV zijn instandhoudingsdoelstellingen vastgesteld voor de Natura 2000-gebieden, deze staan vermeld in het (ontwerp-) aanwijzingsbesluit. In het (ontwerp-) aanwijzingsbesluit staan de instandhoudingsdoelstellingen voor alle habitattypen, -soorten en broedvogels die in het Natura 2000-gebied voorkomen beschreven. Daarnaast staat beschreven op welke wijze de instandhoudingsdoelstellingen te realiseren zijn. Onder "instandhouding" wordt verstaan het geheel aan maatregelen die nodig zijn ter behoud of herstel van een gunstige staat van instandhouding van de natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten.

Elke activiteit (in de wet: project of handeling) zowel binnen als buiten een Natura 2000- gebied die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen:

- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren; of
- een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen, is ingevolge artikel 2.7, tweede lid verboden. De activiteit kan slecht doorgang vinden wanneer het bevoegd gezag een vergunning verleent.

2.3 Programmatische Aanpak Stikstof

Op 1 juli 2015 is de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) in werking getreden. De depositie van stikstof is een van de belangrijkste belemmeringen om de Europese natuurdoelen te halen. Stikstofdepositie leidt tot vermisting en/of verzuring van de bodem. In natuurgebieden kan dit negatieve effecten hebben op de aanwezige, beschermde flora en fauna.

De PAS combineert twee manieren om de natuurdoelen van Natura 2000 zeker te stellen:

- Het blijvend laten dalen van de stikstofdepositie door het nemen van maatregelen aan de bron;
- Het uitvoeren van herstelmaatregelen voor stikstofgevoelige natuur.

De PAS bepaalt ook dat een deel van de daling van de stikstofdepositie mag worden ingezet voor nieuwe projecten of projecten waarin uitbreiding van bestaande stikstofemissie aan de orde is. Dit wordt ontwikkelingsruimte genoemd. Op deze manier blijft de stikstofdepositie dalen, terwijl er ook ruimte is voor de gewenste economische ontwikkeling.

Met de inwerkingtreding van het PAS geldt alleen nog een vergunningplicht voor activiteiten die meer dan 1 mol stikstofdepositie per hectare per jaar geven op een stikstofgevoelig Natura 2000-gebied. Bij een stikstofdepositie tussen de 0,05 mol en 1 mol N/ha/j bestaat er een meldingsplicht.

2.4 Soorten

Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, een zorgplicht voor alle in het wild levende dieren. De Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn;
- overige soorten.

Vogelrichtlijnsoorten

Onder de soorten van de Vogelrichtlijn vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels. Ingevolge artikel 3.1 is het verboden om:

1. Opzettelijk vogels te doden of te vangen;
2. Opzettelijk vogelnesten, -rustplaatsen en -eieren te vernielen of te beschadigen of vogelnesten weg te nemen;
3. Eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben;
4. Opzettelijk vogels te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijnsoorten

Onder de soorten van de Habitatrichtlijn vallen soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage I van het Verdrag van Bonn. In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd. Wat betreft deze soorten is het ingevolge artikel 3.5 (Bern bijl. II, Bonn bijl. I) verboden om:

1. Opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. Opzettelijk dieren te verstoren;
3. Opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen;
4. Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
5. Opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Wat betreft deze soorten is het ingevolge artikel 3.6 (Bern bijl. I en II, Bonn bijl. I) verboden om dieren of planten te verkopen, te vervoeren voor verkoop, te verhandelen, te ruilen of te koop of te ruil aan te bieden, tenzij het gaat om gefokte of gekweekte dieren of planten.

Andere soorten

Onder het beschermingsregime andere soorten vallen soorten waarvan er geen Europese verplichting tot bescherming is. Dit zijn soorten die vanuit nationaal belang extra bescherming behoeven. De beschermde status van soorten kan per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten. In dit geval gaat het om de provincie Noord-Brabant Ingevolge artikel 3.10 is het verboden om:

1. Opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
3. Opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Zorgplicht

Artikel 1.11 Wnb voorziet in een algemene verplichting voor een ieder om voldoende zorg te dragen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Het betreft bovendien niet alleen dieren en planten van soorten waarvoor de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn specifieke beschermingsmaatregelen eisen, maar alle in het wild levende dieren en planten.

De zorgplicht is als een open norm geformuleerd in het eerste lid van artikel 1.11. In het tweede lid wordt de zorgplicht iets geconcretiseerd door te bepalen dat de zorgplicht in elk geval inhoudt dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Voor de bescherming van dieren en planten van soorten waarvoor geen specifiek beschermingsregime geldt op grond van hoofdstuk 3, heeft de zorgplicht zelfstandig betekenis. Op grond van de zorgplichtbepaling moeten schadelijke handelingen in beginsel achterwege worden gelaten dan wel moeten maatregelen worden genomen om schadelijke gevolgen (zoveel mogelijk) te voorkomen.

Jaarrond beschermde nesten

Nesten van vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van soorten in categorie 5 zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn.

Categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

2.5 Houtopstanden

De regels van de Boswet zijn grotendeels onveranderd opgenomen in de Wet natuurbescherming. Een houtopstand is een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen

Ingevolge artikel 4.1 vallen buiten de bescherming houtopstanden:

- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom (voor deze wet);
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen bedoeld als kerstbomen en niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;
 - uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen,
 - beplantingen langs waterwegen, en
 - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- Het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa indien zij:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid
 - bestaande uit een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter;
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013.

2.6 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland werd voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd. Het doel van het Natuurnetwerk Nederland is om een samenhangend netwerk te creëren van kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen. Het huidige netwerk bestaat voor het merendeel uit Natura 2000-gebieden en andere bestaande natuurgebieden. Daarnaast worden natuurgebieden uitgebreid, nieuwe natuurgebieden ontwikkeld en ecologische verbindingzones aangelegd.

Onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland zijn Ecologische Verbindingszones (EVZ), die natuurgebieden met elkaar verbinden om het migreren van dieren en planten tussen natuurgebieden mogelijk te maken.

De provincies zijn sinds 2014 verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Binnen het Natuurnetwerk Nederland geldt de "nee, tenzij"-benadering. Dit houdt in dat bestemmingswijziging en de uitvoering van bepaalde plannen niet mogelijk zijn als daarmee de wezenlijke kenmerken of natuurwaarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. De initiatiefnemer moet onderzoek laten verrichten, om te kunnen bepalen of de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied significant worden aangetast.

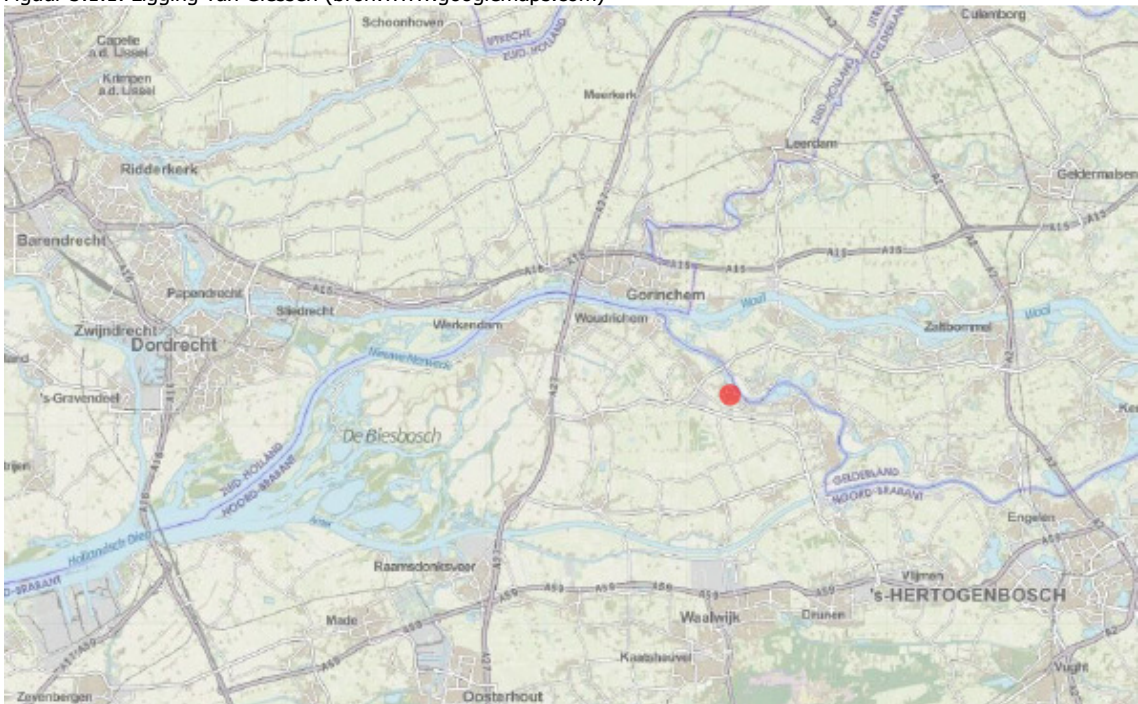
3 GEBIEDSBESCHRIJVING

3.1 Huidge situatie

Het gaat om de voormalige basisschool de Ganzenhof aan de Twee Zalmenstraat 5a te Giessen, Noord-Brabant (figuren 1 en 2).

Het is een regulier stenen schoolgebouw met gedeeltelijk twee verdiepingen en een plat dak met aan de achterzijde een speelplaats met een schuurtje. Bomen en struiken zijn vooral aan de zuidoostkant te vinden, aan de Twee Zalmenstraat. Er zijn open stootvoegen en er is een spouw. Een indruk aan de hand van foto's van het plangebied is weergegeven in bijlage 1.

Figuur 3.1.1. Ligging van Giessen (bron:www.googlemaps.com)

Figuur 3.1.2 Ligging van de school en het onderzochte gebied geel omlijnt (bron:www.googlemaps.com)

3.2 Voorgenomen ingreep

De gemeente heeft de wens om de in onbruik zijnde school te laten slopen. Bomen zullen ook worden gekapt en struiken zullen worden verwijderd. De planning is nog niet bekend maar zal zo snel mogelijk van start gaan na het volgen van benodigde procedures. Er zal na de sloop nieuwbouw worden gerealiseerd maar hiervoor zijn nog geen concrete plannen.

4 ONDERZOEKSMETHODE

Het onderzoek bestaat uit twee delen. Voor het onderzoek is begonnen met een literatuurstudie, gevolgd door een veldonderzoek in het plangebied.

4.1 Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen, is gebruik gemaakt van de gegevens die openbaar zijn zoals verspreidingsatlassen van verschillende soortgroepen, bijvoorbeeld 'De amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers, 2009). Daarnaast mocht via het abonnement van Ekoza B.V. de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) worden ingezien. Dit is gedaan op 5 februari 2018 voor de laatste vijf jaar en tot iets meer dan een kilometer rond Giessen. Voor informatie over gebiedsbescherming is tenslotte gebruikt gemaakt van de sites van de Provincie Brabant en van overheidssites; deze zijn opgenomen in het bronnenoverzicht.

4.2 Veldonderzoek

Het plangebied is bezocht op de ochtend van 6 februari 2018, waarbij het weer zonnig en droog was met een temperatuur rond het vriespunt.

Het veldwerk voor dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Er is zowel (globaal) gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna als naar de mogelijke waarden die het gebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een eenmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld.

Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc.). Aan de hand van literatuurgegevens en veldbezoek wordt een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde natuurwaarden en de mogelijke invloed van de werkzaamheden op deze waarden.

4.3 Uitwerking en rapportage

Bij de bescherming van natuur in Nederland wordt onderscheid gemaakt tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming. In voorliggende rapportage komen de volgende onderdelen aan bod:

4.3.1 Oriëntatiefase toets Wet natuurbescherming: gebiedsbescherming

Voorliggend onderzoek beschrijft de oriëntatiefase van de toetsing aan de Wet natuurbescherming. In een oriënterend onderzoek worden o.a. de onderstaande vragen beantwoord:

1. Ligt de ingreeplocatie binnen (de invloedssfeer van) een Natura 2000-gebied, zodat effecten te verwachten zijn;
2. Wat zijn de mogelijke negatieve en/of positieve effecten van de voorgenomen ingrepen op de instandhoudingdoelstellingen van een Natura 2000-gebied in kwestie.

3. Kunnen deze effecten:
 - A. verstorend zijn voor kwalificerende soorten
 - B. leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de kwalificerende habitats
 - C. significant negatief zijn voor het realiseren van de instandhoudings-doelstellingen

Hieruit volgt of er een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming is vereist. Het wel of niet afgeven van een vergunning wordt beoordeeld door middel van een verstorings- of verslechteringstoets of een passende beoordeling.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Door middel van een literatuurstudie wordt bekeken of de werkzaamheden in Natuurnetwerk Nederland plaatsvinden. Is dit het geval dan zal worden bepaald of de wezenlijke kenmerken en waarden van het betreffende gebied significant worden aangetast, en of compensatie noodzakelijk is.

4.3.3 Toetsing aan de Wet natuurbescherming: soortenbescherming

Onderzocht wordt of de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming aangaande soorten worden overtreden, een ontheffing noodzakelijk is en of daaruit voortvloeiende verplichtingen in de vorm van mitigatie of compensatie noodzakelijk zijn. Hierbij is onderscheid gemaakt in soorten die staan op de lijst van de Vogel- of Habitatrichtlijn, op de lijst van Andere soorten of op de lijst van Vrijgestelde Soorten.

5 RESULTATEN

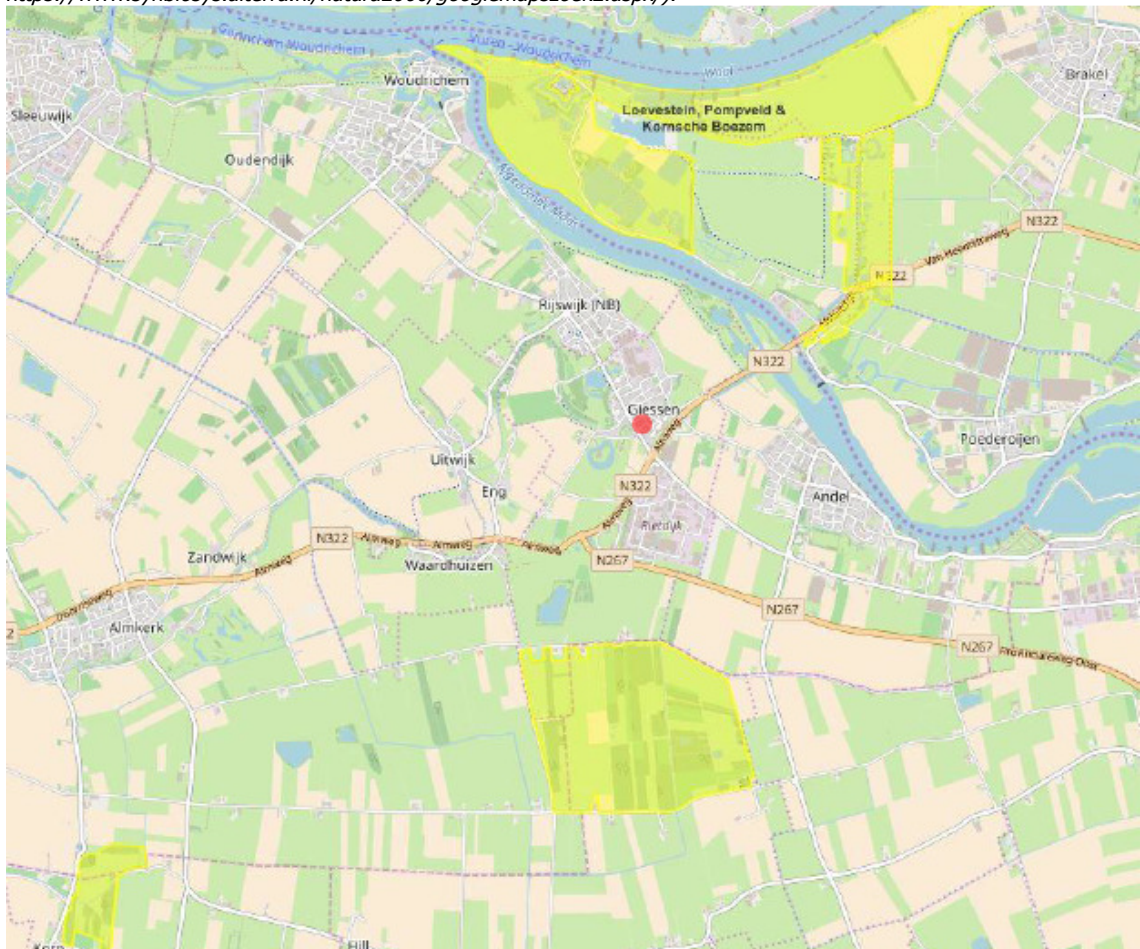
De werkzaamheden welke worden uitgevoerd kunnen zowel effect hebben op beschermde gebieden als op beschermde soorten. Aan de hand van literatuurgegevens en het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde natuurwaarden en de mogelijke invloed van de werkzaamheden op deze waarden.

5.1 Gebiedsbescherming

5.1.1 Natura 2000-gebieden

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op zo'n 1,5 km van het plangebied. Het gaat om Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem (fig. 5.1.1.). Het is aangewezen voor enkele habitattypen (H3150, H3270, H6120 H6510A en H91E0A) en habitatsoorten (bittervoorn, grote modderkruiper, kleine modderkruiper, rivierdonderpad en kamsalamander).

Figuur 5.1.1. Plangebied (rood) t.o.v. Natura 2000-gebied Loevestein, Pompveld en Kornsche Boezem (geel) bron: <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx/>.

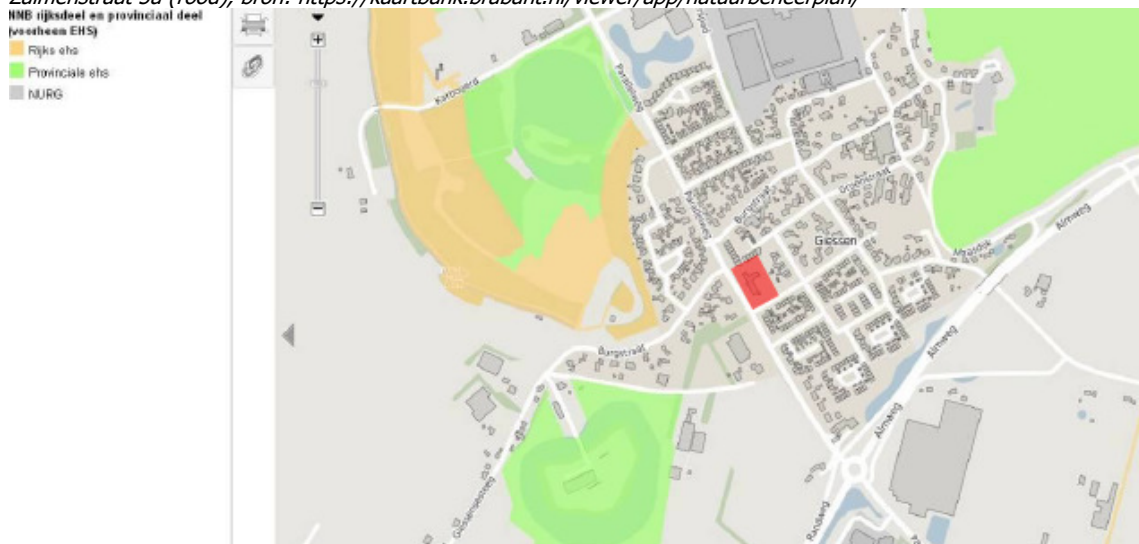
De ingreep betreft het slopen van een voormalig schoolgebouw, het kappen van bomen en struiken en uiteindelijk nieuwbouw. Effecten op Natura 2000-gebieden en dan specifiek op instandhoudingsdoelstellingen van aangewezen habitattypen en -soorten van 'Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem' worden gezien de kleinschaligheid van de ingreep en de afstand van 1-2 kilometer uitgesloten.

5.2 Natuurnetwerk Nederland

De voormalige EHS, of beter gezegd het Natuurnetwerk Nederland (NNN) werd tot voor kort op Rijksniveau vastgelegd, maar op provinciaal niveau door de provincies uitgewerkt. Sinds 2014 zijn de provincies echter ook verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit Natuurnetwerk. In het Natuurpact hebben de provincies met het rijk afgesproken om tot 2027 80.000 hectare natuur in te richten. De provincies beschermen het Natuurnetwerk door middel van het 'Nee, tenzij' - principe: de provincie staat geen nieuwe functies toe, tenzij is aangetoond dat ze niet schadelijk zijn voor de natuur. Het afwegingskader Natuurnetwerk Nederland is alleen van toepassing voor ingrepen binnen het Natuurnetwerk Nederland.

Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Noord-Brabant. Op circa 165 meter er vandaan (fig. 5.2).

Figuur 5.2 Ligging van het Natuurnetwerk Noord-Brabant (groen/beige) t.o.v. onderhavige plangebied aan de Twee Zalmenstraat 5a (rood), bron: <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan/>

Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Nederland / Natuurnetwerk Noord-Brabant. Er geldt geen externe werking op het NNN. Betreffend initiatief kan geen negatieve effecten hebben op de kernkwaliteiten of andere waarden van het Natuurnetwerk. De ingreep kan zonder verdere procedure in het kader van het NNN plaatsvinden.

5.3 Soortenbescherming

Van het plangebied is een bronnenonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde soorten in het onderzoeksgebied en in de directe omgeving daarvan. Door middel van het veldbezoek is een inschatting gemaakt van de te verwachten beschermde soorten in het plangebied. Daarna is bekeken welke effecten de werkzaamheden kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. De werkzaamheden bestaan uit sloop van een basisschool, de kap van bomen en struiken en nieuwbouw in het centrum van Giessen.

5.3.1 Grondgebonden zoogdieren

Bronnenonderzoek

Een aantal al dan niet beschermde grondgebonden zoogdieren zijn in het plangebied of in de directe omgeving ervan waargenomen. Hier volgt een overzicht van deze soorten.

Tabel 5.3.1. *Overzicht van grondgebonden zoogdieren die zijn waargenomen volgens bronnen en / of voor kunnen komen zeer nabij of in het plangebied.*

Soort	Waarneming (literatuur)	Potentieel voorkomend	Beschermingsstatus		
			Vrijgestelde soort	Andere soort	Habitatrichtlijnsoort
alg. muizensoorten	x	x	x		
ree	x		x		
haas	x		x		
konijn	x	x	x		
egel	x	x	x		
vos	x		x		
wezel	x	x		x	
bunzing	x	x		x	
hermelijn	x	x		x	
bever	x				x

Nabij Giessen zijn naast de bever geen waarnemingen bekend van beschermde grondgebonden zoogdieren uit de lijst 'Habitatrichtlijn'. De bever wordt hoofdzakelijk waargenomen in (de uiterwaarden van) de afgedamde Maas. Waarnemingen van 'andere soorten' zijn er binnen of in de directe omgeving van het plangebied wel gevonden. Het gaat daarbij om kleine marterachtigen zoals wezel, hermelijn en bunzing. Van steenmarter zijn in een straal van enkele kilometers geen waarnemingen voor de laatste 5 jaar bekend. Dichtstbijzijnde waarnemingen betreffen twee dode steenmarters op de A15.

Veldbezoek

Het plangebied en de directe omgeving zijn onderzocht op aanwijzingen van verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren. Verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen en worden op de plaats waar gewerkt gaat worden niet verwacht. De enkele bomen die mogelijk moeten wijken voor de sloop en nieuwbouw bevatten geen holten voor grondgebonden zoogdieren of andere grote nesten. Algemene muizensoorten zullen er ongetwijfeld hun verblijfplaats marterachtigen laten

hebben maar zijn vrijgesteld. Kleine marterachtigen laten zich moeilijk waarnemen maar komen overal voor in de groene gebieden en op erven in het buitengebied. In het plangebied worden ze alleen zwerfend of tijdens het foerageren verwacht. Mogelijke verblijfplaatsen zijn niet waargenomen op het schoolterrein. Het terrein is voornamelijk verhard; er is alleen een smalle strook groen aan de zuidkant.

Effectenbeoordeling

Verblijfplaatsen of indicaties van de aanwezigheid van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten uit de categorie 'andere soorten' of 'Habitatrichtlijnsoorten' zijn niet gevonden binnen of langs het plangebied. Op watergebonden zoogdieren kunnen geen negatieve effecten optreden; er wordt immers niet in of dichtbij water gewerkt in dit sloop- en nieuwbouwproject. Verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten zoals mol en de meeste muizensoorten zullen mogelijk worden geschaad maar deze soorten zijn vrijgesteld. Bomen die binnen de gebiedsgrenzen staan of daar dichtbij zijn gecontroleerd op mogelijke verblijfplaatsen van boomgebonden zoogdieren en roofvogels / uilen. Deze zijn niet aangetroffen. Tijdens de werkzaamheden zullen eventueel in de buurt foeragerende of anderszins tijdelijk aanwezige grondgebonden zoogdieren zich uit de voeten maken.

5.3.2 Vleermuizen

Vleermuizen zijn zwaar beschermde soorten die onder de categorie Habitatrichtlijnsoorten vallen. Verblijfplaatsen (kraam-, zomer, paar- en winterverblijven) en essentiële vliegroutes en foerageergebieden van deze soorten zijn beschermd.

Bronnenonderzoek

Volgens verspreidingsgegevens van vleermuizen komen in de ruime omgeving van dit plangebied diverse vleermuissoorten voor (Broekhuizen, 2016 en NDFF). Deze zijn te zien in tabel 5.3.2. Het gaat dan met name om overvliegende en foeragerende gewone dwergvleermuizen in de bebouwde kom van Giessen. Bekende verblijfplaats nabij onderhavig plangebied betreft Fort Giessen, waar elk jaar watervleermuis, gewone grootoorvleermuis, baardvleermuis en gewone dwergvleermuis overwinteren.

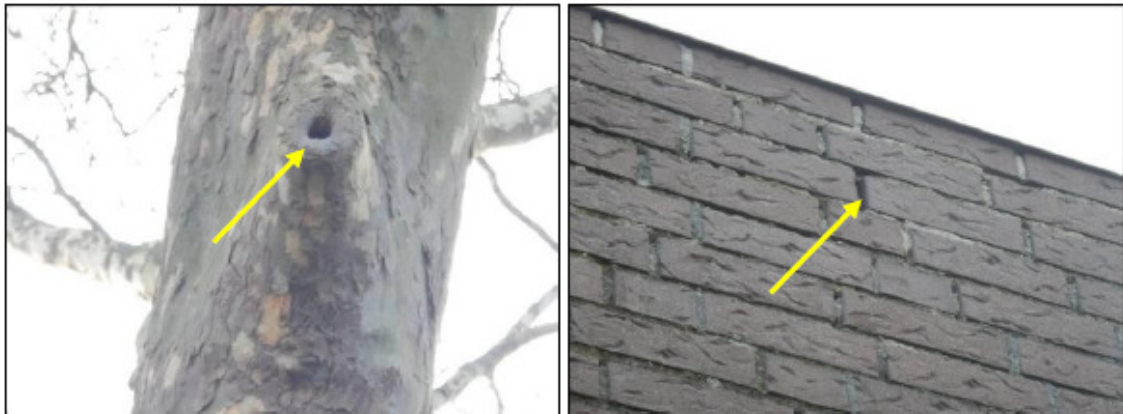
Tabel 5.3.2 Overzicht van vleermuizen die zijn waargenomen in de omgeving van Giessen en het deel wat daarvan kan voorkomen in of zeer nabij het plangebied.

Soort	Waarneming (literatuur)	Pot. voorkomend	Beschermingsstatus		
			Vrijgestelde soorten	Andere soorten	Habitat richtlijnsoort
Gew. dwergvleermuis	x	x			x
Gew. grootoorvleermuis	x	x			x
Laatvlieger	x	x			x
Rosse vleermuis	x	x			x
Ruige dwergvleermuis	x	x			x
Watervleermuis	x	x			x
Baardvleermuis	x	x			x

Veldbezoek

Vleermuisverblijfplaatsen kunnen zich in het algemeen bevinden in bomen of in panden. De bomen in dit plangebied bestaan voornamelijk uit loofbomen. In de bomen langs de Twee Zalmenstraat zijn holten zichtbaar waarin vleermuizen hun verblijfplaats kunnen hebben. Ook kunnen vleermuizen zich ophouden in de spouw van de school en achter gevelbetimmering (fig. 5.3.2). Een vliegroute zou zich kunnen bevinden over / boven de Parallelweg. Ten westen van Giessen ligt het Almbos wat voor vleermuizen interessant is om heen te vliegen om te foerageren, mogelijk via de Parallelweg. Belangrijk foerageergebied in het plangebied zelf is niet aanwezig. Daarvoor is het te klein en te bebouwd / verhard.

Figuur 5.3.2 Potentiële toegangen tot vleermuisverblijfplaatsen

Effectenbeoordeling

Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn strikt beschermd. In de bomen binnen het plangebied zitten mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen. Er zijn holten aangetroffen. Ook spouw en de ruimte achter boeiboorden zijn bereikbaar, o.a. via open stootvoegen. Belangrijke foerageergebieden of vliegroutes worden door de herinrichting van het terrein niet aangetast, daarvoor is de ingreep te kleinschalig; de aanwezige bomen maken geen onderdeel uit van een lange bomenrij.

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen zal nader onderzocht moeten worden in het actieve seizoen van vleermuizen.

5.3.3 Vogels

De wet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Dit omdat het broedseizoen van soort tot soort en van jaar tot jaar kan verschillen. Globaal kan voor het broedseizoen grofweg de periode van 15 maart t/m 15 juli worden aangehouden. Echter ook buiten deze periode kunnen vogels broeden en dan is dat broedsel beschermd. Daarnaast zijn van enkele vogelsoorten de nesten het hele jaar door beschermd, dus ook als ze niet in gebruik zijn. Het gaat dan om bijvoorbeeld huismus, gierzwaluw en roofvogels.

Quickscan flora en fauna
Gemeente Woudrichem
Basisschool de Ganzenhof te Giessen

20170265
maart 2018
blad 17

Bronnenonderzoek

Op puntniveau zijn maar enkele vogelgegevens bekend maar er zullen zich ongetwijfeld algemene soorten in de buurt van dit plangebied bevinden. Dicht bij de ingreeplocatie komen volgens bronnen geen jaarrond beschermde nesten voor. Waarnemingen van territoriale sperwers en buizerds komen van buiten Giessen. Er is volgens bronnen geen sprake van roekenkolonies bij het plangebied. Overigens wel in Andel. Andere vogels met een jaarrond beschermd nest zoals huismus of gierzwaluw worden voor de directe omgeving niet vermeld.

Veldonderzoek

Tijdens het bezoek zijn vogelsoorten waargenomen waaronder o.a. houtduif, vink, koolmees, kauw en merel. Er zijn geen jaarrond beschermde nesten waargenomen. Wel zijn er mogelijkheden voor algemene broedvogels om te nestelen in de buurt van dit plangebied in de bomen, struiken en vogelhuisjes (fig. 5.3.3).

Figuur 5.3.3. Nestkast op het terrein

Er zijn geen huismussen of sporen daarvan waargenomen in het plangebied. Voor gierzwaluw en huismus zijn er geen mogelijkheden om onder een dak te kruipen of in andere holten.

Effectenbeoordeling

In het plangebied zijn mogelijkheden voor algemene broedvogels maar niet voor vogels met een jaarrond beschermd nest zoals huismus, gierzwaluw of roofvogels / uilen. Geadviseerd wordt om evt. kap van bomen en struiken buiten het broedseizoen (buiten half maart-half juli) uit te voeren. Ook het wegnemen van vogelkastjes dient buiten het broedseizoen te gebeuren. Jaarrond beschermde soorten worden in het plangebied niet verwacht. Voor huismussen en gierzwaluwen zijn er in het plangebied geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen.

5.3.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Er zullen geen werkzaamheden aan sloten of andere wateren plaatsvinden en daardoor zullen er geen negatieve effecten op vissen of voortplantingsplaatsen van amfibieën ontstaan. Vissen worden hierna dan ook in de effectenanalyse buiten beschouwing gelaten.

Bronnenonderzoek

Er zijn geen waarnemingen bekend rond het plangebied van reptielen of beschermde amfibieën. In de iets verdere omgeving worden sporadisch heikikker en rugstreeppad waargenomen. Beschermde reptielen zijn niet waargenomen rond Giessen. Algemene beschermde maar vrijgestelde soorten als bastaardkikker, kleine watersalamander, bruine kikker of gewone pad komen (zwervend) zeker rond het plangebied voor.

Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde amfibieën of reptielen aangetroffen, wel is gelet op mogelijk geschikt biotoop direct binnen en langs het plangebied. Het bestaat voornamelijk uit een school, wat bomen en struiken en een schuurtje. Water is niet aanwezig.

Effectenbeoordeling

Watergangen of -partijen zijn niet aanwezig en worden door de geplande werkzaamheden dus niet aangetast. Voortplantingswateren van amfibieën of het leefgebied van vissen daarmee ook niet. Beschermde amfibieën of reptielen worden niet in Giessen verwacht, die komen in de omgeving van Giessen nauwelijks en in de bebouwde kom zeker niet voor. Op voortplantings- en overwinteringsbiotoop of exemplaren van beschermde amfibieën en reptielen worden daarom geen negatieve effecten door herinrichting van het schoolterrein verwacht.

5.3.5 Flora

Bronnenonderzoek

Er zijn nauwelijks waarnemingen bekend van beschermde planten binnen een kilometer van het plangebied. De huidige lijst met beschermde planten betreft vooral zeldzame planten waaronder veel akkerplanten.

Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten waargenomen. Dit is gezien de tijd van het jaar (februari) niet verwonderlijk. Het groene deel van het plangebied bestaat uit een gazon en een groenstrook met wat bomen, grenzend aan het trottoir. Dit is geen biotoop voor zeldzame of beschermde plantensoorten. Bovendien wordt het terrein regelmatig onderhouden.

Effectenbeoordeling

Er zijn geen waarnemingen uit bronnen bekend van beschermde planten in en rond Giessen. De huidige lijst met beschermde planten betreft soorten met een ander biotoop dan houtsingel en gazon in de bebouwde kom. Beschermde planten uit de Wet natuurbescherming worden in het plangebied niet verwacht; eventuele negatieve effecten erop daarmee ook niet.

5.3.6 Ongewervelden

Bronnenonderzoek

Er zijn nauwelijks waarnemingen bekend van beschermde ongewervelden rond Giessen. De rivierrombout is wel eens waargenomen bij de afgedamde Maas.

Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek is een inschatting gemaakt op het voorkomen van beschermde ongewervelden in het plangebied. Iedere soort is afhankelijk van een bepaald habitat. Zo zijn libellen afhankelijk van water en dagvlinders van (specifieke) waard- en nectarplanten. Deze voorwaarden zijn binnen het plangebied niet of nauwelijks aanwezig. Het betreft een schoolterrein in een dorp wat een onaantrekkelijk habitat vormt voor beschermde dagvlinders, libellen of andere ongewervelden.

Effectenbeoordeling

Beschermde ongewervelden worden gezien het aanwezige ongeschikte biotoop niet in het plangebied verwacht. De groene delen binnen het schoolterrein kunnen voor enkele algemene insectensoorten een (tijdelijk) leefgebied bieden, maar niet voor zeldzame / beschermde soorten ongewervelden.

6 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

Aan de hand van het voorgaande kan een aantal conclusies worden getrokken en worden aanbevelingen gegeven voor de te nemen vervolgstappen.

6.1 Gebiedsbescherming

De locatie van de geplande werkzaamheden ligt op 1,5 kilometer van het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied. Effecten kunnen door de kleinschaligheid van de sloop, de kap en de nieuwbouw en door de afstand niet optreden op Natura 2000-gebieden. Er hoeft geen Aeries berekening of PAS beoordeling te worden uitgevoerd.

Het plangebied ligt op circa 150 meter afstand van het Natuurnetwerk Nederland. Het is een relatief geringe ingreep waarbij er op kernkwaliteiten of andere waarden van het NNN geen effecten kunnen zijn. De ingreep kan zonder verdere procedure in het kader van het NNN plaatsvinden.

6.2 Soortenbescherming

Hieronder worden per soortgroep de resultaten en aanbevelingen samengevat. Te allen tijde geldt de zorgplicht ook voor niet beschermde dieren en planten.

6.2.1 Grondgebonden zoogdieren

Verblijfplaatsen of indicaties van de aanwezigheid van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten uit de categorie 'andere soorten' of 'Habitatrichtlijnsoorten' zijn niet gevonden binnen of langs het plangebied. Er zullen enkele bomen gekapt worden maar hierin bevinden zich geen geschikte holten voor grondgebonden zoogdieren. Aanwijzingen voor (kleine) marterachtigen zijn er niet. Ze worden gezien het biotoop niet verwacht in het plangebied. Er is voor deze soortgroep dan ook geen mogelijk conflict met de Wet natuurbescherming.

6.2.2 Vleermuizen

Belangrijke foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen worden door de ingreep niet aangetast. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn strikt beschermd. De te kappen bomen bevatten potentieel geschikte verblijfsmogelijkheden. Ruimten in de school achter gevelbetimmering en in de spouw zijn toegankelijk voor vleermuizen. Nader onderzoek moet de aan- of afwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen aantonen. Dit moet plaatsvinden volgens het vigerende Vleermuisprotocol (2017) waarbij op meerdere momenten in de schemer tussen mei en oktober onderzoek moet worden gedaan m.b.v. een batdetector.

6.2.3 Vogels

In het plangebied zijn geen jaarrond beschermde (roof)vogelnesten. Voor verblijfplaatsen van huismussen en gierzwaluwen is de school ongeschikt. Geadviseerd wordt om bomen en struiken te kappen en vogelkastjes weg te halen buiten het broedseizoen (grofweg half maart- half juli). Actieve nesten mogen namelijk niet worden aangetast. Nader onderzoek naar vogels is niet nodig. Een controle zal nodig zijn als wel in het broedseizoen gekapt gaat worden.

6.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Watergangen of -partijen worden door de geplande werkzaamheden niet aangetast. Voortplantingswateren van amfibieën of het leefgebied van vissen daarmee ook niet. Reptielen of beschermde amfibieën worden in de buurt van de besproken ingreeplocatie in Giessen niet verwacht. Er zullen geen negatieve effecten optreden op beschermde reptielen, amfibieën of vissen. Er is geen conflict met of ontheffing nodig voor Wet natuurbescherming.

6.2.5 Flora

De beschermde planten uit de Wet natuurbescherming worden in of zeer nabij het plangebied niet verwacht. Daarvoor is het schoolterrein te verhard en te regelmatig onderhouden. Een nader onderzoek is daarom niet nodig. Op beschermde planten zijn er geen negatieve effecten. Er is geen conflict met of ontheffing nodig voor Wet natuurbescherming.

6.2.6 Ongewervelden

Beschermde ongewervelden worden gezien het aanwezige weinig geschikte biotoop niet in dit plangebied verwacht. Ze zijn gebonden aan specifieke biotopen - of biotoopelementen zoals rivieren, beken, heiden, vennen of moerassen. Deze komen niet voor op de plek van de werkzaamheden. Op beschermde ongewervelden zullen er geen negatieve effecten zijn. Er is geen conflict met of ontheffing nodig voor Wet natuurbescherming.

7 BRONNEN

7.1 Literatuur

- Bos, F., Bosveld, M., Groenendijk, D., Swaay, van C. & Wynhoff, I., De Vlinderstichting 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea. - Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland;
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden. ISBN: 9789050115346;
- Creemers., R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. - Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, EIS - Nederland, Leiden;
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

7.2 Websites

- www.rijksoverheid.nl;
- www.zoogdieratlas.nl;
- www.google.nl/maps;
- www.ecogrid-ndff.nl;
- www.synbiosys.alterra.nl;
- <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>.

BIJLAGE 1

FOTORAPPORTAGE VELDINVENTARISATIE 6 FEBRUARI 2018

